
ДИДАКТИЧНА МОДЕЛЬ РЕАЛІЗАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ СОЦІАЛЬНОГО СПРЯМУВАННЯ: НОВИЗНА І СПЕЦИФІКА

С. В. Косянчук, канд. пед. наук

Розробляючи дидактичну модель реалізації педагогічних технологій соціального спрямування в умовах профільного навчання, ми передусім з'ясували суть поняття “дидактична технологія”. Новизна і специфіка дидактичної моделі реалізації педагогічних технологій соціального спрямування у тому, що її засоби усеціло спрямовуються на формування у здобувачів освіти соціальної компетентності – як на рівні освітнього простору закладу загальної середньої освіти, так і у подальшому – на рівні закладу вищої освіти і професійної діяльності після здобуття професії.

Оскільки сьогодення вимагає, щоб освітній шлях здобувача профільної освіти набував ознак метапроцесу, то, звісно, у відповідній моделі враховано основні детермінанти функціонування і розвитку суспільства (соціально-економічні, екологічні, політичні та інші трансформації, геоекономічні, геополітичні, діджитальні виклики, а також констеляційно-конструктні прояви індивідуальної свідо-

мости людини, викликані функціонуванням і розвитком самого суспільства.

Отже, у розробленій дидактичній моделі реалізації педагогічних технологій соціального спрямування передбачено: констеляційно-конструктивний блок, що репрезентує індивідуальні прояви (малопомітні, яскраво виражені, радикалізовані і т. ін.) здобувачів освіти у процесі навчання; форми і методи роботи з цими констеляційними конструктами, аби адекватно добиралися засоби (у т. ч. педагогічні технології) для їх синхронного переведення (переспрямування) у площину когнітивно-соціальних конструктів особистості. Своєю чергою, когнітивно-соціальні конструкти особистості наблизитимуть до реалізації завдань соціалізації здобувачів освіти і позитивно впливатимуть на їхнє профільне самовизначення і, зрештою, – аж до професійного.

Робота з когнітивно-соціальними конструктами особистості здобувача освіти уможливорює психологічну активізацію процесів подолання мисленневих констеляційних конструктів і стереотипів Я-особистості здобувача освіти, даватиме педагогічним працівникам “емоційний доступ” (поняття розроблене нами у ході дослідно-експериментальної роботи у закладах загальної середньої освіти; і це становить наукову новизну) до ціннісних установок і мислеформ учня як потенційного соціонома, тобто – як члена суспільства.

Загалом модель спрямовується на розкриття детермінантного потенціалу вербальних і невербальних засобів комунікативної взаємодії у системі “педагогічний працівник – здобувач освіти” саме у процесі реалізації педагогічних технологій соціальномісткого ґатунку. Відтак, продукти такої комунікативної взаємодії активізуватимуть “педагогічний тонус” (цим поняттям ми оперуємо вперше) у бік пізнання здобувача профільної освіти як феномена у процесі тієї таки реалізації педагогічних технологій, що виводитиме їх на рівень психоергономічності, тобто збалансованості внутрішнього діалогу та інтеракцій в освітньому процесі.

Дидактична модель реалізації педагогічних технологій соціального спрямування вказує на специфіку алгоритмізування процесів опанування здобувачами освіти конкретного навчального матеріалу, пов’язує зміст, форми, методи, технічні засоби передачі та обміну інформацією між учасниками освітнього процесу, визначає шляхи оптимізації його. Навчальна діяльність стає синергетично пронизаною вихованням і турботою про розвиток особистості здобувача освіти, а це – новопрояв дидактичних технологій як технологій освітніх, що є вже на сьогодні, безперечно, метатехнологіями.